

Rt 1 - Noemi, Rut i początek historii

1 וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפָּט הַשְּׂפֹטִים
וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְגוֹר
בְּשָׂרֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו:
2 וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
נַעֲמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן
אֶפְרַתִּים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
וַיָּבֹאוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיַּהֲיוּ-שָׁם:
3 וַיִּמָּת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נַעֲמִי
וַתִּשָּׂאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ:
4 וַיִּשָּׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֵאֲבוֹת
שֵׁם הָאֶחָת עֲרָפָה וְשֵׁם הַשְּׁנִית רוּת
וַיָּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:
5 וַיָּמוּתוּ גַם-שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן
וַתִּשָּׂאֵר הָאִשָּׁה מִשְׁנֵי יַלְדֶיהָ וּמְאִישָׁהּ:
6 וַתִּקָּם הִיא וְכִלְתִּיהָ וַתֵּשֶׁב
מִשְׂרֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בְּשָׂדֵה מוֹאָב
כִּי-פָקַד יְהוָה אֶת-עַמּוֹ לְתַת לָהֶם לֶחֶם:
7 וַתֵּצֵא מִן-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה-שָׁמָּה
וּשְׁתֵּי כִלְתִּיהָ עִמָּה וַתֵּלְכֶנָּה בְּדֶרֶךְ
לָשׁוּב אֶל-אֶרֶץ יְהוּדָה:
8 וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשְׁתֵּי כִלְתֵיהָ לִכְנֹה
שְׁבֹנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה (וַעֲשֵׂה)
[וַעֲשֵׂה] יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד
כְּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם-הַמֵּתִים וְעִמָּדִי:
9 יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמִצָּאֵן מְנוּחָה
אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה וַתִּשָּׂק לָהֶן
וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכִּינָה:
10 וַתֹּאמְרֶנָּה-לָּהּ כִּי-אַתְּ נָשׁוּב לְעַמְּךָ:
11 וַתֹּאמֶר נַעֲמִי שְׁבֹנָה בְּנִתִי
לָמָּה תֵלְכֶנָּה עִמִּי הַעוֹד-לִי בָנִים בְּמַעִי
וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים:

1 wayəhî bîmê šəpōṭ haššəpōṭîm
wayəhî rāʿāb bāʾāreš wayyēlek ʾiš
mibbêt lêhem yəhūdā^h lāgūr
bišdê mōʾāb hūʾ wəʾištō ūšənē bānāyw
2 wəšēm hāʾiš ʿēlîmēlek wəšēm ʾištō
noʿōmî wəšēm šənē-bānāyw maḥlôn wəkilyôn
ʿep̄rāṭîm mibbêt lêhem yəhūdā^h
wayyābōʾū šōdē-mōʾāb wayyihyū-sām
3 wayyāmot ʿēlîmēlek ʾiš noʿōmî
wattiššāʿer hîʾ ūšənē bāneʿhā
4 wayyišʾū lāhem nāšîm mōʾābiyyōṭ
šēm hāʾaḥat ʿorpā^h wəšēm haššēnîṭ rūṭ
wayyēšbū šām kəʿésér šānîm
5 wayyāmūtū gām-šənēhem maḥlôn wəkilyôn
wattiššāʿer hāʾiššā^h miššōnē yələdeʿhā ūmēʾišāh
6 wattāqom hîʾ wəkallōteʿhā wattāšob
miššōdē mōʾāb kî šāmʿā^h bišdē^h mōʾāb
kî-pāqad (ʿāḏōnāy) ʿet-ʿammō lātēt lāhem lāhem
7 wattēšē min-hammāqôm ʾāšer hāyṭā^h-šāmmā^h
ūšōtē kallōteʿhā ʿimmāh wattēlāk^hnā^h badderek
lāšūb ʿel-ʿereš yəhūdā^h
8 wattōʾmer noʿōmî lištē kallōteʿhā lēknā^h
ššōbnā^h ʾiššā^h ləbēt ʿimmāh (yaʿāše^h)
[yaʿās] yhw^h(ʿāḏōnāy) ʿimmākem ḥesed
kaʾāšer ʿāšītem ʿim-hammētîm wəʿimmādî
9 yittēn (ʿāḏōnāy) lākem ūməšēʿnā mənūḥā^h
ʾiššā^h bêt ʾišāh wattišša^q lāhem
wattiššēʿnā^h qōlān wattibkeʿnā^h
10 wattōʾmārnā^h-llāh kî-ʾittāk nāšūb ləʿammēk
11 wattōʾmer noʿōmî šōbnā^h bənōṭay
lāmmā^h tēlāk^hnā^h ʿimmi haʿōḏ-lî bānîm bəməʿay
wəhāyū lākem laʾānāšîm

1 W czasach, gdy rządili sędziowie, nastął głód w kraju. Z Betlejem judzkiego wyszedł pewien człowiek ze swoją żoną i swymi dwoma synami, aby osiedlić się w ziemi Moabu.

2 Nazywał się ten człowiek Elimelek, jego żona - Noemi, jego dwaj synowie - Machlon i Kilion. Byli oni Efratejczykami z Betlejem judzkiego. Przybyli na ziemię Moabu i tam zamieszkali.

3 Elimelek, mąż Noemi, zmarł, a Noemi pozostała ze swymi dwoma synami.

4 Oni wzięli sobie za żony Moabitki: jedna nazywała się Orpa, druga nazywała się Rut. Mieszkali tam około dziesięciu lat.

5 Obaj - tak Machlon, jak i Kilion - również zmarli, a kobieta pozostała, przeżywszy obu swych synów i swego męża.

6 Wyruszyła więc Noemi i z nią jej synowe, aby wrócić z ziemi Moabu, ponieważ usłyszała w ziemi Moabu, że Pan nawiedził swój lud, dając mu chleb.

7 Wyszła z tej miejscowości, którą tam zamieszkiwała, obie jej synowe z nią, i wyruszyły w drogę powrotną do ziemi Judy.

8 Powiedziała Noemi do obu swych synowych: «Odejdźcie, wróćcie każda do domu swej matki, a Pan niech postępuje z wami według swej dobroci, tak jak wy postępowaliście wobec zmarłych i wobec mnie!

9 Niech Pan sprawi, abyście osiągnęły spokojne miejsce, każda w domu swego męża!» Ucałowała je, ale one zaczęły głośno płakać,

10 mówiąc do niej: «Nie, my wrócimy z tobą do twego narodu».

11 Noemi powiedziała: «Wróćcie, moje córki, czemu idziecie ze mną? Czyż mam jeszcze w swoim łonie synów, którzy mogliby zostać waszymi mężami?

12 שְׁבִנָּה בְּנִתִי לִכְן כִּי זָקַנְתִּי מִהַיּוֹת
לְאִישׁ כִּי אִמַּרְתִּי יִשְׁלִי תִקְוָה גַם
הַיִּיתִי הַלְיָלָה לְאִישׁ וְגַם יִלְדֵתִי בָּנִים:
13 הַלְהֵן תִּשְׁבְּרֶנָּה עַד אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ
הַלְהֵן תַּעֲנֶנָּה לְבַלְתִּי הַיּוֹת לְאִישׁ
אֵל בְּנִתִי כִּי־מַרְלִי מְאֹד מִכֶּם
כִּי־יֵצֵאָה בִּי יַד־יְהוָה:

14 וְתִשָּׁנָה קוֹלָן וְתִכְפִּינָה עוֹד
וְתִשָּׁק עַרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דְּבַקָּה בָּהּ:
15 וְתֹאמַר הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתָּךְ אֶל־עַמָּה
וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוֹבִי אַחֲרַי יְבַמְתָּךְ:
16 וְתֹאמַר רוּת אֶל־תִּפְגְּעִי־בִי
לְעִזְבֹד לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ
כִּי אֶל־אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלַיְךְ
וּבְאֲשֶׁר תֵּלִינִי אֲלֵיךְ
עִמָּךְ עַמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי:

17 בְּאֲשֶׁר תִּמְוֹתִי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר
כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסִּיף
כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ:
18 וְתֹרָא כִּי־מִתְאַמְצֵת הִיא לְלַכֵּת אֶתָּה
וְתַחֲדָל לְדַבֵּר אֵלַיְהָ:
19 וְתִלְכָנָה שְׁתֵּיהֶם עַד־בֹּאָנָה בֵּית לַחֵם
וַיְהִי כִּבְּאֹנָה בֵּית לַחֵם וְתָהִם

כָּל־הָעִיר עָלִיהֶן וְתֹאמְרֶנָּה הַזֹּאת נַעֲמִי:
20 וְתֹאמַר אֵלַיְהֶן אֶל־תִּקְרְאוּנָה לִי נַעֲמִי
קְרָאוּן לִי מְרָא כִּי־הִמַּר שָׂדֵי לִי מְאֹד:
21 אֲנִי מְלֵאָה הִלְכֵתִי וְרִיקָם
הַשִּׁיבֵנִי יְהוָה לְמָה תִּקְרְאוּנָה לִי נַעֲמִי
וַיְהוֶה עֲנָה בִּי וְשָׂדֵי הָרַע לִי:

22 וְתִשָּׁב נַעֲמִי וְרוּת הַמּוֹאבִּיָּה כָלְתָהּ
עַמָּה הַשָּׁבָה מִשָּׂדֵי מוֹאָב וְהָמָה בְּאוּ
בֵּית לַחֵם בְּתַחֲלַת קֶצֶר שְׁעָרִים:

12 šōbnā^h bənōtay lēknā ki zāqantī mihyōt
ləʔiš ki ʔāmárti yeš-lī tiqwā^h gam
hāyítī halláy^{lā} ləʔiš wəgam yāladtī bānīm
13 hālāhēn təsabbērnā^h ʿad ʔāšer yiḡdālū
hālāhēn tēʿāgēnā^h ləbilti hēyōt ləʔiš
ʔal bənōtay kī-mar-lī məʔōd mikkem
kī-yāšʔā^h bī yad-yhwh (ʔādōnāy)

14 wattiššēnā^h qōlān wattiḵkeʔnā^h ʿōd
wattiššaḡ ʿorpā^h laḥāmōtāh wərūt dābqā^h bāh
15 wattoʔmer hinnē^h šābā^h yəbimtēk ʔel-ʿammāh
wəʔel-ʔēlōheʔhā šúbī ʔaḥārē yəbimtēk
16 wattoʔmer rūt ʔal-tiḡgəʿī-bī
ləʿozbēk lāšūb mēʔaḥārāyik
ki ʔel-ʔāšer tēlkī ʔēlēk
ūbaʔāšer tālīnī ʔālin ʿammēk
ʿammī wēʔlōhāyik ʔēlōhāy

17 baʔāšer tāmūtī ʔāmūt wəšām ʔeqqābēr
kōh yaʿāšeh (ʔādōnāy) lī wəkōh yōsīp
ki hammāweṯ yaḡrīd bēni ūbēnēk
18 wattēreʔ kī-miʔamméšet hiʔ lələkēṯ ʔittāh
watteḥdal ləḡabbēr ʔēleʔhā

19 wattelāk^{nā} štēhem ʿad-bōʔānā^h bēt lāḥem
wayəhī kəbōʔānā^h bēt lēḥem wattēhōm
kol-hāʿīr ʿālēhen wattoʔmárnā^h hāzōʔt noʿōmī
20 wattoʔmer ʔālēhen ʔal-tiqreʔnā^h lī noʿōmī
qəreʔnā lī mārāʔ kī-hēmar šadday lī məʔōd
21 ʔānī mələʔā^h hālāktī wəreḡām
hēšībānī (ʔādōnāy) lāmmā^h tiqreʔnā^h lī noʿōmī
(wəʔdōnāy) ʿānā^h bī wəšadday hēraʿ lī

22 wattašob noʿōmī wərūt hammōʔbiyyā^h kallātā^h
ʿimmāh haššābā^h miššəḡdē mōʔāb wəhēmmā^h
bāʔū bēt lēḥem biḥillat qəšīr šəʿōrīm

12 Wróćcie, córki moje, odejdźcie, jestem
bowiem zbyt stara, aby wyjść za męż. A
jeślibym nawet powiedziała: mam nadzieję, że
jeszcze tej nocy będę miała męża i zrodzę
synów,
13 to czyż czekałybyście na nich aż dorosną,
czyż dla nich wyrzekłybyście się małżeństwa?
Nie, moje córki, jestem bowiem jeszcze
nieszczęśliwsza od was, gdyż podniosła się
przeciw mnie dłoń Pana».

14 Znowu zaczęły głośno płakać. Potem Orpa
ucalaowała swoją teściową, a Rut pozostała przy
niej.
15 «Oto twoja szwagierka wróciła do swego
narodu i do swego boga - powiedziała Noemi do
Rut - wracaj i ty za twą szwagierką».
16 Odpowiedziała Rut: «Nie nalegaj na mnie,
abym opuściła ciebie i abym odeszła od ciebie,
gdź: gdzie ty pójdziesz, tam ja pójdę, gdzie ty
zamieszkaż, tam ja zamieszkaż, twój naród
będzie moim narodem, a twój Bóg będzie moim
Bogiem.

17 Gdzie ty umrzesz, tam ja umrę i tam będę
pogrzebana. Niech mi Pan to uczyni i tamto
dorzuci, jeśli coś innego niż śmierć oddzieli
mnie od ciebie!»
18 Noemi widząc, że Rut uporczywie obstaje
przy tym, aby iść z nią, przestała mówić do niej
o tym.
19 Poszły we dwie, aż doszły do Betlejem. A
gdy weszły do Betlejem, zawrzało o nich w
całym mieście, a kobiety mówiły: «Więc to jest
Noemi!»

20 Powiedziała do nich: «Nie nazywajcie mnie
Noemi, ale nazywajcie mnie Mara, bo
Wszechmogący napełnił mnie goryczą.
21 Pełna wyszłam, a pustą sprowadził mnie Pan.
Czemu nazywacie mnie Noemi, gdy Pan wydał
świadcstwo przeciw mnie, a Wszechmogący
uczynił mnie nieszczęśliwą?»
22 Wróciła więc Noemi, a z nią była Rut
Moabitka, jej synowa, która przyszła z ziemi
Moabu. Przyszły zaś do Betlejem na początku
źniw jęczmienia.